

Muharrem Ayı Ve Bozulması Gereken Ezberlerimiz

Aleviler için kutsal günlerden sayılan ve matem ayı olarak da kabul gören, Kameri takvime göre de yılın başı sayılan muharrem ayı, Miladi takvimin 17 aralığında başlıyor. Alevi Kültür Merkezlerinde ve Cemevlerinde düzenlenecek olan anma etkinlikleri yine bizleri 12 gün süresince hüzne ve ağıta boğacak.

1330 yıl önce Kerbela'da şehit edilen İmam Hüseyin ve yoldaşlarının günümüzde aynı heyecan ve acıyı yitirmeden gözyaşları içinde daha dün olmuş gibi anılması kadar güzel bir şey olamaz.

Ama bu arada unutulmaya yüz tutmuş bazı gerçekleri anımsamakta da yarar var sanıyordayım. 1501. Yılında Osmanlı padişahı II. Beyazıt tarafından Dimetokada'ki Bektaşî dergahından Anadolu'daki Hacı Bektaş -ı Veli Dergahı'nın Postnişinliğine getirilen Resul Bali'nin oğlu Balım Sultan, Osmanlının direktifleri doğrultusunda Hz. Ali ve Oniki İmamlar kültürünü Anadolu'nun inanç ritüellerinin (Cem Ayini) içine alıp yeniden düzenleyerek, aynı dönemde İran Safevi tahtına geçen Şah İsmail'in Anadolu'nun Kızılbaş halkı üzerindeki etkisini kırmak istemişlerdir. O güne değin Hz. Ali ve Oniki İmam inancını kendi inancının içinde görmeyen Anadolu Alevileri, aradan geçen 500 yüz yıl içerisinde Oniki İmam inancı Alevilikle iç içe geçerek günümüzde etle tırnak örneği ayrılmaz bir parçası olmuşlardır. Osmanlının sistematik baskısından bunalan Anadolu Alevileri yok olmamak için geliştirdikleri savunma mekanizmasının baş köşesine Hz. Ali ve Oniki İmamları oturtup **biz de İslam** söylemiyle rahat bir nefes alıp, huzurlu ve güvenli yaşamının yollarını aramışlar , bu içselleşme giderek 15.yüzyıldan sonraki Kızılbaş halkın yaşamını da derinden etkilemiş ve günümüze değin bu değerlerle gelinmiştir.

Yokolup gitmemek için üzerimize savunma, korunma amaçlı giydiğimiz Oniki İmam kültürü, ruhumuza ve yüreğimize girerek bizim için bir sevda haline gelmişlerdir.

Aleviliğin otantik yapısına baktığımız zaman değerlerimizin salt bunlardan ibaret olmadığını görürüz. Bizce Anadolu coğrafyasında atalarımız olarak kabul ettiklerimizin uğradıkları kıyımlar, zulümler, baskılar ve asimilasyon karşısında yaşamda kalmak için uyguladığımız takiyecilik bizi gerçek özümüzü yitirme noktasına getirip, Arap yarımadasında araplar arasında vuku bulan 1330 yıl önceki siyasi kavgayı tek değerimiz olarak kabul etmemize neden olmamalıdır.

Oniki İmamlar bizim gönül dostlarımızdır, ama onların dışında da bir Alevi teolojisi olduğunu görüp kabul etmek gerekmektedir.

Bu değerlerimizin ardından ağlamaktan dolayı kendi yitirdiklerimizin ardından ağlamak biz Alevilerin akıllarının ucundan geçmediği gibi, kendimize yabancılaşmanın da temelini oluşturmaktadır.

Unutmaktayız gerçek tarihimizi...

Özümüzü, sözümüzü bir eyleyip tuzaklara düşmeden, herşeyi yerli yerine oturtturarak gerçek tarihimize de gereken değeri vermenin bilinciyle hareket etme noktasını belirlemenin zamanının da geldiğini burada üstüne basarak vurgulamalıyız.

Gerçek Alevi tarihini tahrif (bozma, değiştirme) edenlere verilecek en güzel yanıt, ezberimizi ve Alevi kronolojisiyle oynanan oyunları bozmaktır.

Değerlerimiz olarak kabul ettiğimiz Oniki İmamları anmanın hiç bir mahzuru yoktur. İstedığımız kadar gözyaşı dökmeyi de sürdürebiliriz, ama Aleviyi Alevi yapan değerlerin de artık farkına varmamız gerekmektedir.

Resmi tarihin işlerine geldiği gibi çarpıtılarak ve gerçekleri karartarak bize sunduklarının dışında onurlu bir direniş tarihimizin olduğunu unutmaya hiç bir Aleviyim diyenin hakkı yoktur. Anadolu Alevisinin üzerinde oynanan Osmanlının Sünnileştirme, Şah İsmail'in Şiileştirme oyunlarının sonuna gelmiş olduğumuzu artık bilmemiz gerekmektedir.

Coğrafyamızda Hanefilik içinde eritilen Hanbeli, Maliki ve Şafii mezhebinin esamisi bile okunmamaktadır günümüzde, birbirlerinden pek farklı olmadıkları için. Eğer ki Alevilik ödediği bedellere rağmen bugüne değin asimile edilemeden, gerçek duruşunu bozmadan gelebilmiş ise asıl neden diğer inançlarla aramızdaki kalın çizgilerdir.

Tarihteki Alevi önderlerinin sözlerine ve yaşayış biçimlerine baktığımızda tarihimizin onların inançları ve direnişleriyle biçimlenip günümüze yakılan ama yıkılmayan, kıyılan ama yok olmayan bir diklenişle geldiğini görmekteyiz.

Anadolu Alevisinin olmazsa olmaz görevi; tarihindeki geleneksel onurlu yaşamı günümüzde de canlı tutabilmektir.

Aleviliğin onurlu geçmişini Aleviye unutturmaya çalışanlara meydan boş bırakılmamalıdır. Biz kendi geçmişimiz ile buluşup koklaşmak istiyoruz artık.

Yani sözün kısası; Aleviler kimliklerinin gereğini yapıp gerçek tarihleriyle yüzleşmeliler...

Alevilerin sevinecekleri, kutlayacakları öylesine az günleri var ki, hiç değilse ağladıkları kendi acıları, akıttıkları gözyaşları da kendi acılarına olsun.

Hani bizim geçmişimiz diyenlere de selam olsun buradan...

Alevilik Terminolojisinde yer tutan tarihlerden sadece bir kesit var aşağıda... Binlerce Anadolu insanının kıyıldığının tarihidir bu...

Kendi yaşadıkları dönemlerde egemenlerin zalimliklerine dur diyenlerin, yani zalimin zulmüne karşı çıkan o onurlu güzel insanların kronolojisi ...

1240 yılında Baba İlyas, Baba İshak ayaklanması (Bizans ve Anadolu Selçuklusuna karşı),

1420 yılında Şeyh Bedrettin ayaklanması (Osmanlının 5. padişahı Çelebi Mehmet'e karşı),

1511 yılında Şahkulu veya Baba Tekeli ayaklanması (Osmanlı 8. padişahı II. Beyazıt'e karşı),

1512 yılında Nur Ali Halife ayaklanması (Osmanlının 9. Padişahı Yavuz Selim'e karşı),

1518 yılında Bozoklu Celal ayaklanması (Osmanlının 10. Padişahı Kanuni Sultan Süleyman'a karşı),

1519 yılında Şah Veli ayaklanması (Osmanlının 10 padişahı Kanuni Sultan Süleyaen'a karşı),

1526 yılında Baba Zünnun ayaklanması (Osmanlının 10. Padişahı Kanuni Sultan Süleyman'a karşı),

1527 yılında Zünnun oğlu Halil ayaklanması (Osmanlının 10. Padişahı Kanuni Sultan Süleyman'a karşı),

1527 yılında Kalender Çelebi- Hacı Bektaş Veli torunlarından- Postnişin ayaklanması (Osmanlının 10. Padişahı Kanuni Sultan Süleyman'a karşı),

1826 yılında Osmanlı padişahı II. Mahmut tarafından topa tutularak ortadan kaldırılan Yeniçeri Ocağı. Akabinde binlerce Kızılbaş - Bektaşî katledildi ve atalarımız aynı adla anılmanın gelecekte de neye mal olacağını gördükleri için yeni bir kelime ürettiler ve kendilerini Alevi sözcüğüyle adlandırmaya başladılar, çünkü bu sözcük zahiri anlamda Hz. Ali'yi de çağırıyordu, dolayısıyla da İslam ile olan bağlarını.

Bir iki çarpıtılan bilgi sunayım.

Bazı tarihçiler, tarihte olanı biteni yanlış yansıtarak bizimle o dönem arasındaki onurlu köprüyü de yıkmak istemektedirler.

Örneğin; Hacı Bektaş-ı Veli'yi yaşadığı 1209-1272 döneminden koparıp Osmanlının kuruluşundan sonraki çeyreğe koyarak O'nu 1240 yılındaki Babai Halk ayaklanmasının Babai önderi Baba İshak'la olan bağını ortadan kaldırmaya çalışmışlar ve döneminde Osmanlıyla iyi geçindiğini yaymaya çabalamışlardır. Hatta Yeniçeri Ocağını onun kurduğunu da ortaya atmışlardır. Gerçek ise öyle değildir. Yeniçeri ocağına ruhani olarak Bektaşî dergahının o zamanki babası el vermiş ama onlar zaten Osmanlı ile işbirliği içinde olanlardır.

Aleviliğin onurlu geleneğini Hacı Bektaş-ı Veli, Abdal Musa ve 1527 yılında Anadolu halkının ezilmişliğine, katledilmişliğine dur diyen Resul Bali oğlu Postnişin Kalender Çelebi dışındakiler ne yazık ki taşıyamamışlardır. Ve bazı Bektaşî babaları Osmanlıyla işbirliği yapıp binlerce Anadolu'nun Işık taifelerinin (Kızılbaşların) katledilmesinin önünü açmışlardır.

1527 yılında Kalender Çelebi'nin başlattığı halk hareketinden sonra yakalanıp idam edilmesiyle birlikte Anadolu'daki Bektaşî Dergah'ları Osmanlı padişahları tarafından kapatılmış ve kendi adamları bildikleri Sersem Ali Paşa'yı Sersem Ali Baba yaparak dergahları 1552 yılında yeniden açmışlardır.

!826 yılındaki Yeniçeri Ocağı'nın Osmanlı padişahı II. Mahmut tarafından topa tutulup ortadan kaldırılmasıyla, onlarla gönül birliği eden Bektaşî Dergahları da kapatıldı, yakıldı, yıkıldı. Anadolu've İstanbul da sürekl avı başlatılıp binlerce Bektaşî ve Kızılbaş insanının canı alındı. . Hacı Bektaşî Veli postuna da Nakşibendi şeyhi atandı ve Suluca Karahöyüğü'e bir de Nakşibendiyye adıyla camii inşa edildi. Dergahlarımız, tekkelerimiz yakılıp yıkıldı, yazma eserlerimiz yok edildi. Böylece Bektaşî Sırrı dedikleri sözlü gelenek başlatıldı.

Cumhuriyet tarihine baktığımız zaman kandan ve gözyaşından başka bir şey göremezsiniz Osmanlının geleneksel devamı olarak.

1921 yılında Koçgiri Olayı,

1924 tekkeler , zaviyeler ve dergahlar kapatılır.

1926 yılında Mustafa Kemal'in talimatıyla Elmalı M. Hamdi Yazıt'a yaptırılan Kur'an tefsirinin çağın gerekleri doğrultusunda yorumlanmasının yanı sıra Sünniliğin Hanefi ekolü çerçevesinde yapılması istenmiştir. Toplumsal zeminin Türklüğün yanı sıra Sünnilikle tahkim edilmesi yoluna gidilerek Anadolu'nun müslümanlaştırılması süreci tek ırk, tek din, tek mezhep ile tamamlanmaya özen gösterilmiştir.

1938 yılında Dersim Katliamı (Kaynaklar yüz bine yakın insanın katledildiğini yazarlar. Anadolu'nun çeşitli köşelerine sürgün edilenler de unutulmamalı),

1978 yılında Maraş Olayları (113 insanın öldüğü ve yüzlerce yaralı)

1980 yılında Çorum Olayları (15 ölü, 37 yaralı)

1993 yılında Sivas Madımak Oteli Yangını (33 can yakılarak ve duman zehirlenmesinden şehit edildi.

1995 yılında İstanbul Gazi Mahallesi olayları, 12-13 mart (15 ölü, 276 kişi yaralı)

Hiç kimse Alevilik tarihinde yukardakiler yaşanmadı diyemez ama sahip çıkılmadı denebilir.

Biz bizsek sahip çıkmalı, bir kaç gözyaşı da asıl tarihimiz için dökülmeliyiz.

Daha nicelerimiz var bizim .

Hace Bektaş-ı Veli'yi, Abdal Musa'yı, Kaygusuz Abdal'ı, Yunus Emre'yi, Yedi Ulular'ı (Seyyid Nesimi, Şah Hatayi, Fuzuli, Yemini, Virani,

Pir Sultan Abdal'ı ve Kul Himmet'i) unutursak kendi kendimizle kuşkuya düşmemiz gerekmektedir Aleviler Kadir şinas değiller diye. Yolumuzu yol eyleyenler, nice tarihler geçerse geçsin yüreğimizde tüm gerçeklikleriyle birlikte yaşayacaklardır.

Bilmiyoruz bahanelerine sığınmak yok artık...

Okunsun öğrenilsin...

Her Alevi öğrendiği çok şeyin mantıklı bir açıklamasını da kendi kendine yapmaya başlamalıdır. Mantık süzgecinden geçirilen bilgiler gerçeğe daha yakın bilgilerdir. Gerçekleri tahrif eden **Resmi Tarihin** bizden neleri koparıp aldığını, hangi yanlışların doğru, hangi doğruların yanlış anlatıldığını kavramanın olmazsa olmaz koşulu bol bol anlayarak okumalı ve süzgeçten geçirmeliyiz öğrendiklerimizi.

Hace Bektaş-ı Veli'yi yaşadığı Baba İlyas döneminden Osmanlı dönemine lanse eden resmi tarihçiler, bununla da yetinmeyip hacca gitmiş gibi gösterip Hacı diye de ünleyerek bizi de onunla birlikte kendi mecralarına çekmek isteyen Emevi zihniyetinin daha nice oyunları tarihte oynadığının da bilincinde olmalıyız. **Hace:** (*Önder, Lider, Öğretmen*)

Kendi doğrumuzu kendimiz bulmalıyız.

Yani açıkçası ezberimizi bozmalı, tarihte kalan o güzel insanlara gönlümüzü yeniden açmalıyız ki kendi kendimizle yüzleşebilmiş olalım.

Ne denli geçmişe sorular sormak istesek de yanıtlarını araştırarak bulmalıyız.

En derinlere kök salmış Aleviliğin çarpıtılmamış, tahrif edilmemiş tarihinin yeniden yaşamımızın bir parçası olması bizleri mutlu ve onore eder.

Dünyaca ünlü yazarımız Yaşar Kemal'in bir sözü vardır:

“O güzel insanlar o güzel atlara binip gittiler”...

O güzel insanlar aramıza yeniden dönüp tarihsel bağları yeniden kurmamızı bekliyorlar.

Yol herşeyden uludur.

Hace Bektaş-ı Veli der ki:

“Yol bir, sürekin binbir'dir.”

Amacımız çarpıtılan, karartılan tarihin değil, gerçek tarihin yolunu sürdürmektir.

Sevgiler gerçekler adına...

Sadık Erenler

Araştırmacı-Yazar